

ARKEOEXPO · KAYNAKÇALI ALAN REHBERİ

Taş Tepeler

Neolitik dönüşümün bölgesel araştırma programı

KONUM Şanlıurfa	KRONOLOJİ Yaklaşık MÖ 9600-8000
ARAŞTIRMA / KORUMA Çok alanlı araştırma programı	EDITORİYAL KONTROL 24 Temmuz 2026

Taş Tepeler tek bir antik şehir değil; Göbeklitepe, Karahantepe, Sayburç ve çevredeki diğer Neolitik yerleşimleri birlikte araştırılan bölgesel bir programdır. Avcı-toplayıcı topluluklardan daha yerleşik yaşama geçişin farklı yollarını inceler.

Karahantepe'de açığa çıkarılan Neolitik yapıların genel görünümü.
Fotoğraf: Campels · CC0 1.0 · [Wikimedia Commons](#)

ÖNE ÇIKAN KANITLAR

01 Şanlıurfa çevresinde çok sayıda Neolitik yerleşim	03 Anıtsal ve evsel yapılar birlikte araştırılıyor
02 Yaklaşık 12.000 yıllık geçmiş	04 Göbeklitepe UNESCO Dünya Mirası

02 · ALAN OKUMASI

Alanı katmanlarıyla okuyun

Kronoloji, mekân, buluntu bağlamı ve araştırma soruları birlikte değerlendirilmiştir.

01

Tek Alan Değil, Bir Bölge

Proje; Göbeklitepe'nin yanı sıra Karahantepe, Sayburç, Sefertepe ve başka Neolitik merkezleri ortak bir araştırma çerçevesinde ele alır. Böylece tek bir 'ilk tapınak' anlatısı yerine yerleşimler arası ilişkiler karşılaştırılır.

02

Yerleşiklik ve Toplumsal Örgütlenme

Yuvarlak ve dörtgen yapılar, ortak kullanım alanları, depolama ve üretim izleri; hareketli yaşamdan daha kalıcı yerleşime geçişin tek aşamalı olmadığını gösterir. Ortak emek, uzmanlaşma ve paylaşım modelleri temel araştırma konularıdır.

03

T Biçimli Dikilitaşlar ve Simgeler

İnsan biçimini çağrıştıran T dikilitaşlar, hayvan kabartmaları ve heykeller yalnız 'sanat eseri' değildir; toplulukların kimlik, hafıza, ritüel ve doğayla ilişkisini tartışmak için arkeolojik veri sunar.

SAHA NOTLARI

Katman · mekân · malzeme · peyzaj · koruma gözlemleri

03 · YORUM VE KAYNAKLAR

Araştırma soruları ve önemi

04

Beslenme ve Üretim

Hayvan kemikleri, bitki kalıntıları, öğütme taşları ve mekânsal dağılım; avcılık, bitki işleme ve erken üretim pratiklerinin birlikte yürüdüğü karmaşık bir dönüşüme işaret eder.

05

Koruma ve Doğru Tanım

Taş Tepeler'in tamamı UNESCO alanı değildir; UNESCO statüsü Göbeklitepe'ye aittir. Projenin Şanlıurfa'da olduğu ve tek bir 'antik şehir' olmadığı bilgisi, alanı doğru anlatmanın ilk adımıdır.

NEDEN ÖNEMLİ?

Taş Tepeler, medeniyetin tek bir merkezde ve bir anda başlamadığı; farklı toplulukların uzun süreli deneyimleriyle şekillendiği fikrini güçlendirir.

KAYNAKLAR VE İLERİ OKUMA

- Resmî Taş Tepeler Platformu ↗

<https://tastepeler.org/tr>

- GoTürkiye – Taş Tepeler Projesi ↗

<https://goturkiye.com/branding/press-releases/tas-tepeler-project-marks-five-years-of-rewriting-human-history>

- Kültür Portalı – Göbeklitepe ↗

<https://www.kulturportalı.gov.tr/portal/gobeklitepe>

ZİYARET ÖNCESİ KONTROL

☐ Güncel erişim ve çalışma saatini doğrula

☐ Fotoğraf ve drone kurallarını doğrula

☐ Koruma sınırlarına ve yönlendirmelere uy

☐ Kaynak ve gözlem notlarını ayrı kaydet

GÜNCEL DOSYAYI AÇ

<https://arkeoexpo.com/bilgi-kosesi/arkeoloji/tas-tepeler>

Yöntem notu: Metin, sayfada belirtilen resmî kurum, kazı ekibi ve Dünya Mirası kayıtlarıyla editoryal olarak kontrol edilmiştir. Bu dosya ziyaret saati, bilet ücreti veya saha erişimi gibi değişken bilgileri içermez; ziyaret öncesinde yetkili kurumdan güncel bilgi alınmalıdır.